ГОД. I. ВАРНА, 5 АВГУСТЪ 1910 ГОД. БРОИ 23.

ЦѢНА НА ВѢСТНИКА:
за България годиш. . 6 л.
за 6 мѣсеца . . . . . 3 л.

За странство год. . . 8 л.
За 6 мѣсеца. . . . . 4 л.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се адресира: до редакцията на в-къ „Свѣткавица“ — гр. Варна.

СВѢТКАВИЦА

Библиотеката

НЕЗАВИСИМЪ ПОЛИТИЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ.

ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО ВСѢКА НЕДѢЛЯ.

Издатель-Стопанинъ: СЛ. ХРИСТОВЪ.

...обявления се плаща:
...ица
Тукъ ...ра-
ница за гар... ...дъ.

За обявления на сѫдебнитѣ пристави се плаща по 0·4 ст. на дума.

Неплатени писма не се приемать.
Рѫсописи не се връщатъ.

ПРОДАВА СЕ
добрѣ урѣдена печатница съ много износна цѣна.
Споразумѣние: СЛАВИ ХРИСТОВЪ — Варна.

Българска Бонбонена Фабрика „Бориславъ“
на
Г. Николиевъ & А. Поповъ, Варна.

Първата и единствена въ Варна модерно комплектна моторна фабрика, произвежда всички видове захарни издѣлия: **бонбони**, пълни съ шоколадъ и съ разни фруктови мармалади; **карамели** разни видове, пълни съ шоколадъ и фруктови мармалади, обвити съ луксозни етикети и афоризми отъ най-знаменати автори; **фондани, английски гоми, желта захарь** (небетъ шекери), **леблеби шекери, пейниръ шекери, сиропи, фруктови сладка, локумъ** типъ „Сира“ и разни видове **росолови бонбони** пълни съ ликьоръ, за локума и росоловитѣ бонбони имаме доведенъ специалистъ майсторъ отъ Сира, дѣто се изработватъ прочутитѣ Сирски локуми и всички видове захарни издѣлия. По порѫчка изработва по вкусъ и желанието на клиента.
Всичкитѣ видове захарни издѣлия, както и цѣнитѣ имъ, които фабриката изработва, сѫ поименовани въ цѣноразписа, който при поискване фабриката изпраща безплатно. 9—10

Фабрика „ЯГОДА“, Гара Шуменъ
за винени коняци, мастики, вермутъ, битери, ликьори и др.
на
Маринъ П. Паскалевъ & С-іе
Единствена въ България конячна фабрика съ двойна парна дестилация и най-модерна филтрация.
Цѣноразписъ при поискване — франко. 4—15

Важно за г-да строителитѣ
Христо П. Овчаровъ
Гара Шейтанджикъ.

Съобщавамъ на г-да строителитѣ, че се установихъ въ гара Шейтанджикъ и открихъ собствена кариера за прочутитѣ и удобрени отъ самото Министерство на Общ. Сгради, Шейтанджишки камани, отъ които доставлявамъ на износни цѣни, като: **цокъль, стъпала, подпрозорци, булдури, парапети, плочи за постилане дворове и др.**
За споразумѣние отъ провинцията направо до менъ, а за града Варна, до **Петръ П. Овчаровъ & С-іе.**
Съ почитание:
6—10 Христо П. Овчаровъ.

Многоуважаеми Г. Г.

Слѣдъ специализирането си въ Виена по художествената фотография, — се установявамъ въ градъ Варна и наредихъ ателието си по най-послѣднитѣ изисквания на фотографското изкуство, което отворихъ за публиката отъ 1 априлъ т. г. подъ фирмата

I Модерна художествена
ФОТОГРАФИЯ

находяща се въ ѫгловото високо здание на улица „Прѣславска“, срѣщу хотелъ „Парижъ“.
Г. г. граждани, въ ателието ми портретитѣ ще се изработватъ на I-во качествена истинска платина — Коледругъ, Гумидругъ и Матова книга, а така сѫщо ще приемамъ портрети за уголѣмяване отъ всѣка величина, до два метра фамилни групи, сѫщо ще изработвамъ портрети по желание — върху копринени, атлазени и др. платове, които ще позволяватъ да се ператъ.
Г. г. граждани, посѣтете ателието ми за да се увѣрите че другадѣ неможите намѣри подобна артистична изработка която ще задоволи и най-взискателния посѣтитель.
Посѣтете ателието ми, за да се увѣритѣ още, че не трѣбва за напрѣдъ да изпращате портрета си за уголѣмяване въ странство, защото тукъ ще имате по солидна изработка.

Съ почитание:
Захария П. Жейновъ
Фотографъ.
Сѫщия притежатель на Сливенското ателие „НОЖАРОВЪ“.

ПРОДАВА СЕ По причина, че съмъ ангажиранъ съ много други търговски прѣдприятия, извѣстявамъ на интересующитѣ се, че продавамъ собствената си **ПИВНИЦА „БАТЕМБЕРГЪ“**, находяща се на ул. „Владиславъ“ (ташъ-йолу) съ много износна цѣна.
Споразумѣние лично съ мене: **Гочо Ж. Андрѣйчевъ.**

Турция прѣдизвиква.

Общественното мнѣние въ България е силно развълнувано отъ послѣднитѣ събития въ Македония. Българския елементъ отново е подвергнатъ на жестоки неправди и изтѣзания. Двѣгодишното управление на младотурцитѣ не даде никакви гаранции за конституционнитѣ права и свободи. Младотурцитѣ тръгнаха по опасния пѫть на грубата репресия и този начинъ на дѣйствие не прѣдвѣщава никакво добро за тѣхната кауза. Слѣдъ като потопиха въ кръвь и сълзи Албания, тѣ прѣнесоха центъра на своитѣ прѣстѫпни дѣйствия въ Македония. По единъ произволенъ административенъ начинъ — безъ повелята на какъвто и да е законъ — тѣ започнаха да обезорѫжаватъ македонцитѣ; а това ще рѣче да се оставятъ тѣ безъ всѣка защита, за да може всѣкой заптия или мохаджиринъ да ги напада и ограбва. Тази варварска постѫпка на турското правителство прѣдизвиква отчаяно съпротивление въ срѣдата на вѣковно тиранизиранитѣ македонци. Инъче не можеше и да бѫде. Слѣдъ скѫпитѣ и огромни жертви, които дадоха за тържеството на младотурския режимъ, тѣ имаха право да получатъ поне една малка частица отъ свобода и спокойствие. Но младотурцитѣ не могатъ да се помирятъ съ мисъльта, че българския елементъ

ги прѣвъзхожда въ всѣко едно отношение, че той е извиканъ да играе важна роль въ бѫдѫщитѣ сѫдбини на отоманската империя. Затова тѣ не се стѣсняватъ да употрѣбяватъ и най-жестоки срѣдства за да сломятъ упоритостьта на българското население, като мислятъ че вършатъ нѣкаква полезна държавна политика. Горчиво заблуждение! Тѣ трѣбва да сѫ ослѣпели за да не виждатъ, че сами сѣкатъ клонътъ, върху който врѣменно почиватъ. Въ своето късогледство и нравственъ упадъкъ, тѣ не могатъ да разбератъ, че културното прѣвъзходство на българина е една положителна гаранция за прѣуспяването на конституционния режимъ. Миналогодишния прѣврат въ Цариградъ показа, че българитѣ сѫ готови да се жертвуватъ до единъ за тържеството на свободата и новия режимъ. Но толкозъ по-зѣ за младотурцитѣ, когато тѣ не сѫ способни да прѣцѣнятъ нѣщата и събитията, когато тѣ не желаятъ да влѣзатъ въ кржгътъ на културнитѣ европейски държави.

Положението въ Македония е станало толкова несносно, че ежедневно въ България приижда̀тъ масса бѣжанци. Турция прѣдизвиква! Нѣщо повече: Турция наниса кръвна обида на европейската обществена съвѣсть! Не само България, но и всѣка европейска държава има безспорното право да тури край на кърваво̀то дѣло, което се върши отъ младотурцитѣ въ Македония. Никой вече не може да хвърли упрекъ върху българитѣ, че тѣ нарушаватъ и застрашаватъ миръ̀тъ на Бълканитѣ. Турцитѣ прѣдизвикватъ, тѣ застрашаватъ мира! Прочее, настанало е крайно врѣме за да се обуздаятъ и вразумятъ. Отъ трийсеть години насамъ, България е сторила крупни жертви за подобрение сѫдбата на нашитѣ сънародници отвъдъ Рила; тя не може повече да се истощава и да гледа съ спокойствие на кървавата рѣзня, която се разиграва прѣдъ очитѣ ни! Безъ да критикуваме глупавата политика на нашето правителство, което пропусна твърдѣ важни моменти за да разрѣши всички трънливи въпроси, интересующи двѣтѣ съсѣдни страни, ний се надѣемъ, че то ще се погрижи да испълни дългъ̀тъ си. Още повече, че цѣлокупното европейско обществено мнѣние е на наша страна; то оцѣнява миролюбивото настроение на българския народъ и жестоко порицава варварското поведение на низко надналитѣ турски управници.

Изпълнение на дългъ или своеволие?

(изъ училищата).

Единъ мѣстенъ вѣстникъ похвѣсти антрефилета противъ нѣкои варненски учители. Има ли безпорядки въ училищата, ние поддържаме да се цѣрятъ като се разслѣдватъ отъ респективнитѣ власти и се даде заслуженото на виновницитѣ, които и да бѫдатъ тѣ. Но ние пъкъ изнесохме редица запитвания за учителката А. В., относително това: че прѣзъ учебни часове работила своя работа, пращала ученицитѣ си да носятъ нейни писма на пощата и другадѣ; заспивала прѣдъ ученицитѣ, занимавала се съ френски езикъ или друго, приемала гости, водила тихи занятия; че въ редъ години не се е явявала съ ученицитѣ на народни праздници, какъвто е Кирилъ и Методий, нито ги е водила на черква; че закжснявала съ отиването си въ училище и пущала ученицитѣ си много по-рано отъ опрѣдѣленото врѣме и т. н. Но по тия запитвания сѫщия не обѣлва зжбъ, самата визирана учителка не дава никакво опровержение-което е равносилно на самопризна, ние, а училищнитѣ власти като че ли си правятъ оглушки.

Въ единъ отъ първитѣ броеве на „Свѣткавица“ направихме едно съобщение и за извѣстния варненски учитель Н. Николовъ. Обаче и по този случай послѣдва мълчание, а въпросния мѣстенъ вѣстникъ се яви въ услуга Николову.

Очевидно е, че тукъ имаме работа съ едно осѫдително поведение на власти и вѣстникарска редакция.

Но насъ не ни интересува въ дадения случай „мѣстния вѣстникъ“, комуто въ голѣма степень се дължи за размиритѣ въ тукашнитѣ училища прѣзъ послѣднитѣ нѣколко години. Ние се позоваваме на учил. настоятелство и училищната инспекция и ги питаме: въ интереса на училищното дѣло ли е да се остави за учитель въ Варна Н. Николовъ, като се знае: че той е наказанъ отъ дисциплинарната комисия за недостолѣпни дѣяния спрямо свои ученички; а това се знае отъ варненското общество; че съ варненскитѣ учители, противъ голѣма часть отъ които води дѣла въ сѫда, е въ съвсѣмъ неколегиялни (по-право враждебни) отношения, съ изключение на едно незначително малцинство, че училищнитѣ закони и наредби задължаватъ учителитѣ да живѣятъ задружно; че мнозина учители сѫ бивали прѣмѣствани, отстранявани и уволнявани за не колегиалность, или даже само по поводъ на компрометирующи званието слухове (подобни случаи е имало и съ бивши варненски учители); че и тази година има случаи за наказание на учители за неколегиялность, каквото е наказанието, което дисциплинарната комисия е наложила на учителката Ж. К. въ с. Стражица, като за неколегиялность я е отстранила една година отъ селото.

Питаме, може ли, добросъвѣстно ли, е, едно училищно настоятелство и училищна инспекция, между чийто съставъ ще сѫ повечето хора бащи, да мижатъ прѣдъ такива запитвания за учителката А. В., които ние въ 2 броя на вѣстника изнесохме? И ако тѣ не сѫ изпълнили своитѣ задължения, ние ли сме криви, че въпрѣки нашето желание, даваме публичность на въпроси, които влизатъ въ областьта на тѣхнитѣ длъжности?

Ние не подозираме намѣрение да бѫде чутъ нашия гласъ и затова продължаваме да питаме за учителката А. В още:

1. Истина ли е, че е взела отпускъ отъ учил. инспекция подъ прѣдлогъ, че ще води своя близка въ санаториумъ на лѣчение, а вмѣсто това отива безъ своята близка болна да се разхожда изъ Добруджа и това прѣзъ май, когато се привършва учеб. година, като при това е постжпила на работа 4 дни слѣдъ дадения ѝ отпускъ?

2 Истина ли е, че за прѣзъ цѣла една учеб. година е вписала учебния материялъ само до мартъ, а прѣзъ останалитѣ мѣсеци мартъ, априлъ, май и юний, нищо не вписала, което значи, че нищо не учила прѣзъ толкова врѣме.

8. Истина ли е, че прѣзъ т. г. въ всѣко училище, дѣто е бивала командирована, е вземала отъ главнитѣ учители отпуски, които се набиратъ около 2 седмици, а тя има право да вземе отпускъ отъ главенъ учителъ само 3 дни прѣзъ цѣлата учеб. година?

4. Истина ли е, че тя прѣзъ учителствуването си т. г. въ едно училище е взела 3-дневенъ отпустъ отъ главния учитель на друго училище, че послѣдния макаръ и да нѣма право да разрѣшава отпусть на учители отъ други училища, ѝ е разрѣшилъ искания отпускъ, който тя използувала?

5. Истина ли е, че е казвала прѣдъ своя другарка: „Срамъ ме е, дѣто съмъ основна учителка (а не е я срамъ да взема българската народна пара)?

6. Истина ли, че прѣзъ учебни часове е пращала свои ученици да ѝ купуватъ ябълки, грозде, халва, яйца и пр. като ординарци?

7. Истина ли е, че учила една своя другарка при идване на училищния инспекторъ на ревизия: „Нека си отиде, че сетнѣ ще си я караме както знаемъ?“

8. Питаме втори пжть, истина ли е, че цѣлъ учителски съвѣтъ се е изсмѣлъ т. г. на нея заради отбѣгване отъ училищна работа, вслѣдствие оплакване отъ нейни другарки и ако това е вѣрно, то не значи ли, че тя е изгубила всѣкакво значение прѣдъ учителството, въ чиято срѣда се намира?

9. Истина ли е, че единъ день не се явила въ училище и на другия день като идва, отбѣлѣзва въ дежурната книга, че е дошла въ отсжтствующия день въ 8 часа прѣдъ обѣдъ и въ 1 часа слѣдъ обѣдъ?

Слѣдъ всичко до тукъ казано, нека всѣки си отговори: изпълнение на гългъ ли има въ случая, или своеволие?

Ако обаче учил. настоятелство и учил. инспекция манкиратъ на своитѣ задължения, гражданитѣ ще направятъ своето. У.

Пакъ криза въ Америка.

отъ Едмонъ Тери.

Финансовата криза, която прѣкарватъ сега съединенитѣ щати, е много по сериозна отколкото оная прѣзъ 1907 г.; но, за да се разбере нейното произхождение и възможнитѣ послѣдици, трѣбва да се повърнемъ малко назадъ.

Отъ економическа и финансова гледна точка, годината 1909 бѣ прѣвъсходна за тази велика държава: цѣлата ѝ външна търговия достигна 16 591 милиона лева, срѣщу 14 863 милиона за 1908 г. Производството на чугуна, главния артикулъ на американската металургическа индустрия, което бѣше спаднало на 15,642021 тона въ 1908 г., нарасна съ 25,365180 тона. Тѣзи цифри съставляватъ рекорди.

Най-сетнѣ чистия приходъ отъ 814 желѣзнопжтни линии възлиза на 13,437 милиона лева срѣщу 11,992 милиона прѣзъ 1908 г., значи съ едно увеличение на 1.442 милиона лева. Вашингтонската търговска комисия, която контролира желѣзнопжтнитѣ тарифи и установява своитѣ исчисления спорѣдъ една метода еднобразна за всичкитѣ компании, прѣдставлява едно увеличение на разноскитѣ съ 684 милиона лева и опредѣля чистия приходъ—безъ разноскитѣ по експлоатацията — на 4.636 милиона лева въ 1909 г., срѣщу 3,875 милиона въ 1908 г: т. е. едно увеличение съ 761 милиона лева въ полза на 1909 г.

Американския финансовъ пазаръ уреди своя алюръ спорѣдъ горѣупоменатитѣ резултати и между 31 Декември 1908 г. и 1909 г. срѣдния курсъ на двайсетѣхъ главни желѣзнопжтни компании се покачи отъ $12\frac{7}{8}$ на $130\frac{3}{8}$ долари; сѫщо и срѣдния курсъ на дванайсетѣхъ главни индустриални дружества се увеличи отъ $86\frac{3}{4}$ на $99\frac{3}{4}$ долари.

Но, въпрѣки тия характерни данни, голѣмитѣ американски валюти (цѣнности) непрестанно спадатъ. За

ПОДЛИСТНИКЪ.

Единъ дедективъ.

Отъ Жозефъ-Рено.

Бѣхме сѣднали да обѣдваме въ градината. Като се нахранихме и запушихме, моя съсѣдъ (старъ сѫдебенъ слѣдователь) ми каза:

— Азъ съмъ прочелъ цѣлата криминална литература въ днешно врѣме. Забѣлѣжително е остроумието на сѫдебнитѣ и полицейски органи. Но азъ бихъ имъ далъ единъ добъръ урокъ, ако ви разкажа едно приключение, което съставлява единъ неприятенъ споменъ отъ моята дълга кариера.

Службата си започнахъ, и то твърдѣ успѣшно, въ една близка до Парижъ префектура. Една тайфа отъ твърдѣ опасни крадци задаваха страхъ въ околностьта. Тѣ се наричаха „непобѣдимитѣ.“ За шесть мѣсеца азъ успѣхъ да ги заловя и да ги прѣдамъ на сѫдъ съ сѫдебни засѣдатели. Слѣдъ това, азъ отидохъ въ Парижъ да прѣкарамъ едномѣсеченъ отпускъ.

***

Една сутринь азъ получихъ слѣдующето писмо: „нашата тайфа пакъ сѫществува и ви осѫжда, подъ страхъ на смъртъ, да ни внесете петдесеть хиляди лева. Ако сте съгласни, привържете една кърпа на прозореца на вашата стая. — Непобѣдимитѣ.“

Азъ започнахъ да се смѣя и си помислихъ: Кой ли другарь е рѣкълъ да се пошегува съ менъ? Но слѣдъ два дни, когато се връщахъ срѣднощь, азъ чухъ нѣщо да тракне до стѣната, съвсѣмъ близко до менъ, а сѫщеврѣменно чу се и единъ гърмежъ. Азъ видѣхъ двѣ сѣнки, които се изгубваха между дрѣвесата. Като запалихъ клечка кибритъ, азъ видѣхъ, че стѣната е пробита съ крушумъ. Явно е, че върху менъ сѫ стрѣляли. И на другия день азъ получихъ една карта съ твърдѣ кратко съдържание: „Първо прѣдупрѣждение. — Непобѣдимитѣ.“

Слѣдъ два дни, като взимахъ утрѣшното си кафе, азъ осѣтихъ остра болка въ стомаха и до вечерьта не можахъ да се мръдна. Доктора като прѣгледа млѣкото, произнесе се, че въ него има отрова. И друго писмо ми дойде: „Второ и послѣдно прѣдупрѣждение. Ний можемъ да увеличимъ дозата. — Непобѣдимитѣ.“

Не, повече това е невъзможно. Азъ не можахъ да живѣя като Монтепена и Конанъ Дойла. Опита да ме убиятъ, да ме отровятъ съ млѣкото, не, това не се търпи. И затова азъ бѣхъ се отстранилъ въ непознатия кжтъ, та да не се знаятъ слѣдитѣ ми. И колко мжчителни дни прѣкарвахъ азъ? И бѣхъ убѣденъ, че тѣ (непобѣдимитѣ) не могатъ ме намѣри. Лъскаяхъ се да вѣрвамъ, че пакъ азъ ще побѣдя. Азъ ходѣхъ всѣкога съ револверъ и храната ми се приглеждаше. Даже азъ писахъ и на своята банка: освѣнъ на мене, никому другиму да не давате паритѣ ми. Тъй че, и да ме заловѣха тия хайдути, даже и да изтръгнатъ подписа ми, тѣ не биха могли да си послужатъ съ него.

Като се връщахъ отъ кратката ми ежедневна разходка, една мисьль ми дойде. На първия етажъ въ жилището ми, отгорѣ на една врата стоеше слѣдния надписъ: „Дикъ Бертранъ, частенъ дедективъ.“ Въ вѣстницитѣ бѣхъ челъ много лъскателни отзиви за тоя човѣкъ. Защо пъкъ да не се посъвѣтвамъ и съ него?

Единъ слуга ме въведе при г. Бертрана, симпатиченъ и миловиденъ;

да се обясни туй бързо спадание, често говорятъ за ограничаване циркулацията на паритѣ, прѣдизвикано отъ извънредни спекулации като тия прѣзъ 1907 г. сжщо и перспективата за лоша реколта ирѣзъ тази година, съ поскъпване на жизота и др т Вѣрно е, че тѣзи фактори спомогнаха на спадането, но тѣ не сж главната причина.

* * *

Прѣди Рузвелтъ да стане прѣдсѣдатель, американскитѣ финансисти се радваха на пълна свобода за да съставляватъ дружества и да ги управляватъ както имъ е угодно. Побѣдата на Макъ Кинлей въ изборитѣ прѣзъ 1896 г. и 1900 г. се дължи на голѣмитѣ трустове; но полковникъ Рузвелтъ, прокламиранъ за прѣдсѣдатель слѣдъ убийството на Макъ Кинлей (4 Септем. 1901 г.), още въ първия си месажъ показа едно враждебно настроение, което се засили слѣдъ прѣизбирането му въ 1904 г.

Въ началото на 1905 г. г. Гарфиедъ, комисаръ на трустоветѣ, прѣдстави на конгреса, съ удобрението на Рузвелта, единъ рапортъ върху срѣдствата за да се даде на федералното правителство единъ дѣйствителенъ контролъ върху трустоветѣ и здруженията.

Възбуденитѣ слѣдъ това процеси показаха, че федералното правителство е рѣшено да измѣни режима на трустоветѣ въ означения отъ Рузвелта смисъль.

Днесъ, споредъ американскитѣ вѣстници, въ съединенитѣ щати има най-малко 1,200 здружения, прѣдставляющи единъ огроменъ капиталъ, които попадатъ подъ ударитѣ на закона Шерманъ; и ако Върховния сждъ се произнесе, че Standerd Oil Cy и Tobacco Trust трѣбва да се растурятъ (както иска правителственния комисаръ), тогава тия 1200 здружения еднакво ще бждатъ растурени.

А това е една пълна промѣна на рѣжима — би могло дори да се каже една финансова и економическа революция — която застрашава огромни интереси и неминуемо ще прѣдизвика ужасни пертурбации върху цѣлостьта на движнитѣ американски цѣнности.

* * *

Човѣкъ може да критикува сегашната политика на Вашингтонското правителство сирямо трустоветѣ и желѣзнопжтнитѣ компании, като подържа — което е вѣрно въ извѣстна степень — че именно тия могжщи здружения на капитали и енергия създадоха великата американска индустрия и дадоха възможность на съединенитѣ щати да се развиватъ съ една безподобна въ човѣшката история бързина и пълнота. Може и да се твърди, напротивъ, че благосъстоянието на тази грамадна страна, голѣма колкото цѣла Европа, не ще бжде засѣгто отъ новосъздаденитѣ законоположения, и че акционеритѣ и участницитѣ въ трустоветѣ ще бждатъ първи, които ще спечелятъ отъ това Но какво важи? това поведение е съобразно съ волята на американския народъ, това неподлѣжи на никакво съмнѣние — и прѣди да се ангажираме съ американски цѣнности, ще бжде благоразумно да почакаме послѣдствията на економическата и финансова революция, която наскоро ще се извърши въ съединенитѣ щати. Впрочемъ, туй благуразумие се налага и отъ други еднакво сериозни причини, които по-вече или по-малко сж повлияли за понижението констатирано между 31 Дек. 1809 г. и 8 Юлий 1910 г.

Сега е извѣстно, че производството на житото тази година ще бжде много по-слабо отколкото миналогодишто. Рапорта, който правителството публикува на 8 Юлий, означава, че по причина на сушата, близката реколта едвали ще възлѣзи на 227 милиона хектолитра срѣщу 268 милиона въ 1909 г. Отъ това се вижда, че износа ще се намали, а съ това и желѣзницитѣ ще прѣтърпятъ загуба.

Търговския балансъ е застрашенъ, защото, до като прѣзъ цѣлата 1909 г. той бѣше далъ единъ излишекъ отъ износъ съ 1 305 милиона лева, срѣщу 3,294 милиона въ 1908 г. и 2,590 милиона въ 1907 г., сега за първитѣ петь мѣсеци отъ тази година показва единъ излишехъ на вноса съ 19,228,000 лева.

Смѣта се, че съединенитѣ щати трѣбва да плащатъ всѣка година въ странство, за лихви, дивиденти или погашения на американски цѣнности, които европейскитѣ капиталисти притѣжаватъ, за своитѣ колонии, за своя флотъ, за военни и др. цѣли, най-малко 1,800 милиона лева, които само търговския балансъ и нѣкои второстепенни постжпления могатъ да набавятъ.

Намаляване излишецитѣ на износъ е единъ твърдѣ важенъ фактъ за една държава дебиторка като съединенитѣ щати, защото туй намаление може да прѣдизвика — ако трае до свършека на годината — едно повишение въ размѣната и една нова монетна криза като оная прѣзъ 1907 г.

Въ резюме, монетното състояние на съединенитѣ щати за сега не е подобро отъ онова прѣзъ 1908 г., въпрѣки значителното количество облигации, които Европа купи въ началото на годината; и ний трѣбва да пожелаемъ щото обстоятелствата, които създадоха кризата отъ 1907 г., да не се повторятъ тъй скоро, защото европейскитѣ пазари ще бждатъ по тѣжко засѣгнати при новата криза отколкото при по напрѣшната.

ХРОНИКА

Концерта Морфова-Прокопова.

Миналия петъкъ вечерьта Варненското общество има щастливия случай да присжтствува на концерта, който се даде отъ талантливитѣ артистки г-ци Морфова и Прокопова. Програмата на концерта бѣ отбрана и отлично испълнена. Ний имахме случая да чуемъ разни отбрани парчета отъ Бетховена, Шопена, Верди и др., испълнението на които възбуждаше приятенъ захласъ въ слушателя. Г-ца Прокопова свири чудесно на пияно, тя като че ли надминава своя талантъ. А г-ца Морфова съ своя пленителенъ и сладъкъ гласъ може да очарова и най-безчувствения човѣкъ. Едва ли ще се срѣщне друга българка, която да притѣжава такива високи дарби. Г-ца Морфова пѣе отъ душа и сърдце, нейния сърдеченъ тонъ обайва и плѣнява слушателя. И затова двѣтѣ артистки на често биваха прѣкъсвани съ продължителни ржкоплескания. Въ знакъ на благодарность, тѣмъ бидоха поднесени и два раскошни букети. Българското общество смѣло може да се гордѣе съ г-ца Христина Морфова, която въ нищо не отстжпва на първостепенитѣ европейски пѣвици.

Банкетъ.

Слѣдъ обичайния парадъ на 2 Августъ, командующия на 8 п. приморски полкъ даде банкетъ въ честь на запаснитѣ офицери, които бѣха свикани на врѣменно обучение. Най напрѣдъ, бригадния командиръ пилъ наздравица за главнокомандующия. Слѣдъ него, *командующия* пилъ наздравица за военния министръ Да ли по лакейски навикъ, или пъкъ подъ влиянието на нѣщо друго, той не намѣрилъ думи за да възвеличи високитѣ добродѣтели на генералъ Дончa. А знайно е, че България никогашъ не е имала по калпавъ воененъ министръ. Генералъ Никалаевъ се е борилъ за отечеството, никой не може да отрѣче това, хвала му! Но, „въ днешнитѣ интелегентни врѣмена“, той не може да заема поста на воененъ министръ. Трѣбваше демократитѣ да поематъ властьта за да го задържатъ на този високъ постъ и да се подиграятъ съ българската армия.

Колоездачни игри.

Варненското колоездач. дружество, съ участието на всички колоездачни дружества изъ окржга, урежда на 8 того, въ дружествения колодрумъ. колоездачни игри и надбѣгвания. Приходитѣ отъ тѣзи игри ще бждатъ за въ полза на дружествен. колодрумъ. Отъ приготовленията. които се правятъ, може да се прѣдскаже, че игритѣ ще бждатъ блѣстящи. Варненската публика ще испита едно отъ рѣдкитѣ задоволства, ако ги посѣти.

Запитване.

Пишатъ ни отъ г. Добричъ да запитаме I Мирови Сждия: знае ли той, че писаря при сждилището му Продановъ взема пари за написване крепостни актове; ако не знае, нека разпита защо се е взело отъ Аблекимъ Х. Салаватовъ 7 лева за 14 акта. И кой законъ позволява да се събиратъ такива незаконни такси?

Ординарецъ-майсторъ.

Нѣкой офицеръ въ града ни строялъ кжща. Както ни пишатъ, този г-нъ, види се по икономически съображения, употрѣбявалъ своя ординарецъ като работникъ да му чете тухли и носи вода отъ кладенеца на насрѣщния дворъ.

Ако прѣдназначението на ординарцитѣ е такова, тогава не остава друго нищо, освѣнъ държавата, вмѣсто да плаща скжпо и прѣскжпо на разни прѣдприемачи, да употрѣбява войницитѣ, та ще се знае поне, че служатъ пакъ на отечеството, а не на отдѣлни личности, които и безъ това сж непоносимъ товаръ на българския данъкоплатецъ.

Прѣдстояще назначение.

Научаваме се, че по настояването на единъ отъ ном. на Вар. кметъ щѣлъ да бжде уволненъ единъ отъ санитарнитѣ агенти, а на негово мѣсто да се назначи бившия такъвъ, нѣкой си Батановъ, който въ качеството си на санитаренъ фелдшеръ въ 8 полкъ за злоупотрѣбление и буйство е осжденъ на 2 год. затворъ и лишенъ отъ граждански и политически права. Сжщия прѣди 2—3 мѣсеца е уволненъ отъ общината пакъ за злоупотрѣбление на чужди вѣщи. За него се говори, че е кралъ отъ санит. отдѣл. карболова кислота и пр., а въ заповѣдьта за уволнението му е казано „въ интереса на службата.“ За да не ни дава поводъ да се повръщаме повторно върху този въпросъ, умоляваме г-нъ пом. кмета да се изостави отъ това си намѣрение и да не протежира такива лица, като Батановъ, защото, ако и този пжть стъпи крака на Батанова въ санит. отдѣление, той нѣма да се задоволи съ кражба на карболова киселина и чужди вѣщи дадени за дезинфекция, а може би да задигне и самия п. кметъ отъ блаженния му столъ.

Къмъ акцизния началникъ.

Прѣди двѣ години Иванъ Г. Терзиевъ отворилъ кръчма въ с. Елесъ Факя. Провадийска околия. Тази кръчма отстояла на нѣколко крачки отъ училището, петь метра до чешмата и на около 50 крачки отъ джамията. Даденото на Терзиева позволение да отвори тази кръчма е повече отъ беззаконно. Затова, помолени сме да запитаме Варненския акциз. началникъ: знае ли той за сжществуването на тази кръчма, която трѣбва поскоро да се затвори? И мисли ли той да упражни даденото му отъ закона право за да затвори тази кръчма?

Продажба на градски мѣста.

На 21 Юли се продаваха нѣкои градски мѣста отъ четвъртий и петий участъкъ. Може да се каже, че ку-

---

той изслуша спокойно моя разказъ.

— Г-нъ Слѣдователю, тази работа е твърдѣ сериозна, каза той. И виждате, не се касае толкова за шантажъ, колкото за отмъщение. Искатъ ви пари, но повечето искатъ живота ви. Азъ съмъ се занимавалъ съ подобни случаи. И азъ ще се потрудя да ви помогна въ този труденъ моментъ. Ако успѣя, ще ми заплатите само десетата часть отъ онова, което ви искатъ. Това не е много, защото азъ си навличамъ голѣми рискове. Щомъ сте съгласни, трѣбва да свържите една кърпа на вашия прозорецъ, като знакъ, че сте съгласни да броите сумата, слѣдъ туй да се махните за 24 часа. Азъ ще облѣка вашитѣ дрехи и ще се дигизирамъ така, че да приличамъ на васъ. А вий ще се облѣчете като работникъ. Като ме видятъ, ще помислятъ, че това сте вий и ще се потрудятъ да ме заловятъ, но тогава азъ ще имъ отплатя добрѣ.

Азъ отидохъ да прѣдизвѣстя слугата си, че за два дни ще отсжтствувамъ. Сетнѣ, слѣдъ нѣколко минути, г. Дикъ Бертранъ стана „азъ.“ Походката му, главата му, искривената му ржка, — по всичко приличаше на менъ. Още повече, че той взема дрехитѣ ми, шапката ми, ржкавицитѣ ми, бастуня ми, та всѣкой би се излъгалъ и би помислилъ, че това съмъ азъ. Той наблъска нѣколко парцали за да има гърбица като моята. Пъкъ азъ станахъ единъ обикновенъ работникъ.

— Така облѣченъ, каза ми Дикъ Бертранъ, вий ще отидите въ пансиона на г-жа Лапортъ, една прѣвъзходна жена, която вече е прѣдизвѣстена. Тамъ ще чакате новини отъ менъ и азъ нѣма да закъснѣя да ви зарадвамъ.

. . . Г-жа Лапортъ, твърдѣ красива брюнетка, туку що изпрати своитѣ гости и азъ останахъ самичъкъ съ нея. Тя ми даде една великолѣпна стая. Далечъ отъ „непобѣдимитѣ,“ азъ се чувствувахъ твърдѣ доволенъ.

На обѣдъ всичко бѣ прѣвъзходно; и какво по-хубаво отъ това, да бждешъ глава до глава съ г-жа Лапортъ, която бѣ, колкото красива, толкова и духовита. О! тя бѣ чудно прѣлъстително създание! Пъкъ и азъ бѣхъ младъ! Шампанското прѣдразполагаше. Колко приятенъ споменъ! Работата е, че азъ съмъ заспалъ на канапето и съмъ се събудилъ едва слѣдъ 36 часа. Кжщата бѣ празна и заключена. Азъ извикахъ отъ прозореца и случайно проходящитѣ хора ме освободиха. Доктора ме прѣгледа и констатира признаци на отравяне. А пъкъ стражаритѣ узнаха, че тази кжща, наета и мобилирана отъ г-жа Лапортъ само за 7 дни, никогажъ не е служила за пансионъ.

Сега азъ започнахъ да разбирамъ. Вземахъ единъ пайтонъ и веднага отидохъ въ банката. Но какво бѣше моето очудване, когато касиера ми каза, че прѣжния день *азъ съмъ дошелъ*, снабденъ съ редовни книжа, и съмъ изтеглилъ всичкитѣ си пари, посочиха подписа ми: и азъ сами чъкъ бихъ се излъгалъ!

Коккото за г. Дикъ Бертранъ, той не се видя вече . . . Но за менъ стана очевидно, че той скрои и изпълни всичката тази комедия.

Тази кражба остана незаказана и дълги години азъ трѣбваше да живѣя икономично. Но днесъ, знайте ли кое ми е най вече жалъ отъ това приключение? Не паритѣ ми, разбира се, а прѣкрасната снага и голѣмитѣ блѣстящи очи на г-жа Лапортъ!

Купувамъ акции

отъ дружествата „Гирданъ“, „Търговската Банка“ и „България“.

За споразумение до редакцията.

пувачи не се явиха. Собственно явиха се купупачи, но тѣ сѫ сѫщитѣ хора, които прѣди двѣ години произволно засвоиха тия градски мѣста. Общината нищо не имъ каза, защото срѣщу подаряване на градски мѣста, тѣ бѣха подмамени да гласуватъ за фалиралата демокрация. Когато въ едно близко бѫдаще сѫ ревизиратъ дѣлата на варненската община, тогава ще стане извѣстно до колко тя е била ощетена съ произволното засвояване на градски мѣста.

Поправки.

При набирането на вѣстника (брой 22) въ статията на г. Баламутъ „На единъ закъснѣлъ отговоръ" сѫ допустнати нѣкои груби грѣшки, които съвсѣмъ изопачаватъ смисъльта на писаното въ нея и които бързаме тукъ да поправимъ:

Въ 2 редъ отгорѣ трѣбва да се чете 20 юни, а не 29 юни.

Въ 6—10 редове отгорѣ трѣбва да се чете: Библиотекарьтъ на тая послѣдната г-нъ Романчукъ е счелъ за нужно по поводъ на писаното отъ менъ да даде нѣкои обяснения въ в. „Свободенъ гласъ" отъ 25 юли т. г.

Въ 20—26 редове отгорѣ трѣбва да се чете: Ами защо г. Романчукъ не споменува въ кой вѣстникъ е печатана въпросната ми статия? Не е ли направилъ това съ цѣль да не могатъ читателитѣ да провѣрятъ опровергава ли г. Романчукъ това, което азъ съмъ писалъ?

Въ 32—35 редове отъ края трѣбва да се чете: Не било вѣрно, казва той, че въ библиотеката не се получавалъ ромѫнския в. Adeverul. Какъ тогава е попадналъ на масата въ политическия отдѣлъ Adeverul, брой 7498 отъ 24 юлий?

Къмъ абонатитѣ.

Бѣхме писали, че никому не желаемъ да натрапваме вѣстника си, нито пъкъ да доставляваме нѣкому безплатно четиво. Въпрѣки това, нѣкои абонати, които редовно сѫ получили излѣзлитѣ до сега броеве, повърнаха изпратенитѣ имъ абонаментни квитанции съ забѣлѣжка, че не желаятъ да получаватъ вѣстника. Постѫпката на такива абонати е некоректна, даже и осѫдителна. Затова, поканваме всички ония абонати, които не желаятъ да получаватъ вѣстника, да внесатъ стойностьта на полученитѣ броеве. За свѣдѣние на подобни абонати съобщаваме, че ний изпращаме даромъ вѣстника само на такива лица, които прѣдставятъ свидѣтелство за бѣдность. Прочее, умоляватъ се въпроснитѣ абонати да прѣдставятъ бѣднитѣ си свидѣтелства за да имъ опростимъ абонамента.

Търговска фирма.

Въ града ни е открита нова търговска фирма отъ г. Янаки Хр. Янакевъ, който ще доставлява разни машини; при това, той е вземалъ прѣдставителството на апарата за прѣчистване въздуха „Лонглайфъ". Пожелаваме му пълна сполука.

Въ чужбина.

Прочутия германски професоръ Освалдъ, членъ не засѣдающия въ Стокхолмъ конгресъ на мира, направилъ е слѣднитѣ изявления:

„Германцитѣ, хора на търговията или на науката, сѫ приятели на мира и не безъ ужасъ помислюватъ за войната, която би била съсипия дори за побѣдителя

Безсъмнѣно, днешното германско правителство е реакционно и не държи достатъчна смѣтка за желанията на народа; но то е твърдѣ занято съ благополучието на страната и не би дръзнало да мисли за война.

Консерваторитѣ не искатъ война, а поддържание на въорѫжения миръ, който услужва на тѣхнитѣ интереси. Въ близкитѣ избори всичко това ще се измѣни: консервативното правителство ще падне и политиката на страната ще еволюира къмъ лѣво. До тогава трѣбва да се почака.

Франция, която се истощава въ поддържането на милитаризма, за голѣмо нещастие на цивилизацията, би имала интересъ да вземе инициативата поне за едно частично обезорѫжавание. Нейниятъ примѣръ въ скоро врѣме би билъ послѣдванъ отъ другитѣ нации. Колкото за насъ, нѣма нищо по-хубаво и по-згодно отъ това да видимъ да се установятъ едни сърдечни отношения между Франция и Германия. Ний сме два народа, които се допълнятъ и сближението ни е наложително.

Нека французитѣ да ни разбератъ и опознаятъ добрѣ, да образуватъ съ насъ артистически, научни и индустриални съюзи: навсѣкѫдѣ тѣ ще бѫдатъ добрѣ приети и нашето сътрудничество ще бѫде скъпоцѣнно за доброто на человѣчеството."

НОВОСТЬ! НѢМА ВЕЧЕ БѢЛИ КОСМИ?

Слѣдъ дълги опити, най-подиръ знаменития американски медикъ д-ръ Пафтъ въ Ню-Иоркъ успѣ да изнамѣри химическа вода, която сигурно, бързо и трайно цѣри пърхутката, почернява побѣлѣлата коса спомага да расте буйно, като изцѣрява едноврѣменно и пърхутката.

Тази вода която професоръ Торнъ въ едно свое благодарително писмо нарича „храна за косата" се прѣпорѫчва отъ много лѣкари, получени сѫ хиляди благодарности отъ дами и господа.

Едно намазване отъ д-ръ Пафтовата вода трае отъ 2—3 седмици!

Единъ флаконъ е достатъченъ за една година.

ЦѢНА 4 Л. СЪ ПОЩА 5 Л.

Единственъ прѣдставитель: Търговска кѫща Ковачевъ — София, улица Позитано № 36 Телефонъ 292.

10—10

НИКОЛАЙ КИРИЛОВЪ

ВАРНА.

Телефонъ № 135, II участъкъ улица „Малка Прѣславска," № 9.

СПЕЦИАЛНО

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧЕСКО & ИНФОРМАЦИОННО

БЮРО.

Информира и прѣдставлява разни електротехнически фабрики по съобщителни и освѣтлителни инсталации, сѫщо и наемане на помѣщения, продажби на имоти и служби по всички отрасли на търговията, промишленостьта и занаятитѣ. *Всѣки день и часъ е на разположение* по всички свѣдения и улесления, потрѣбни за гр. Варна, цѣла България и въ странство. *Приематъ се и застраховки:* за животъ на д-то *„Ню-Йоркъ"* и за пожарь на дружеството *„Фениксъ."*

Важно извѣстие

за г-да търговцитѣ.

Съобщавамъ на г-да търговцитѣ, че вече ми пристигнаха въ

ПЕЧАТНИЦАТА „ПРОСВѢТА"

повече отъ 100 вида най разнообразни букви и орнаменти за

бланки, фактури, полици, чекове, търговски тефтери, циркуляри и пр.

Порѫчкитѣ изработвамъ, по желание, съ два и повече цвѣта

СЪ СЪВЪРШЕННО НАМАЛЕНИ ЦѢНИ.

За улеснение на г-да търговцитѣ, снабдихъ печатницана си съ ТЕЛЕФОНЪ № 254 и държа винаги на тѣхно разположение човѣкъ за приемане и прѣдаване порѫчкитѣ.

Съ Почитание:
Слави Христовъ.

ЛИТОГРАФИЯТА

на

П. ЗЕНГИНОВЪ & С-ie — ВАРНА,

е снабдена съ всичкитѣ принадлѣжности: моторъ и специалисти работници, приема да изработва по най-модеренъ начинъ: акции, чекове, полици, фактури, бланки, всѣкакъвъ видъ етикети, визитни карти, свадбени билети, торбички за брашно, мишени за войската, корици за тетрадки и блокове, реклами и всички други литографически работи.

Съ най-износни цѣни

Работа чиста, бърза и гарантирана.

Съ почитание: **П. Зенгиновъ & С-ie.**

Търговци! Рекламирайте стокитѣ си въ в. Свѣткавица

Излѣзе отъ печатъ книгата:

Държавни Неразбории

ЗАЩО КРАДЪТЪ?

отъ БАЛАМУТЪ. Цѣна 1·20 лв.

СЪДЪРЖАНИЕ: Уводъ. — Пѣнсия за заслуга. — Пенсия за изслужени години. — Защо крадатъ? — Какъ трѣбва да се разрѣши пенсионния въпросъ? — Отъ гдѣ да се взематъ срѣдства. Заключение. Всичко 172 страници.

Тази брошура, написана съ твърдѣ лекъ и увлекателенъ езикъ, заслужва да се прочете отъ всѣки гражданинъ. Въ нея се разглеждатъ съ пълна вещина всички злободневни въпроси. И военни пенсии, и граждански пенсии; пороцитѣ въ армията, пороцитѣ въ държавното управление, — всичко това е изложено твърдѣ нагледно и съвършено убѣдително.

Брошурата се продава въ книжарницата на Аврамъ Славовъ и въ кьошка на Желю Барона, срѣщу хотелъ „Парижъ."

ОТЪ ИЗДАТЕЛЯ.

Печатница „Просвѣта" — Варна.